

Vážený pane místostarosto,

obracím se na Vás ve věci navazujícího stanoviska k možnostem podpory začínajícího pediatra ze strany Dobrovolného svazku obcí Policka.

Ze zápisu ze zasedání DSO vyplývá, že již na předmětný účel byla poskytnuta dotace od Ministerstva zdravotnictví, proto předně doporučujeme prověření dotačních podmínek a možnost další podpory ze strany územních samosprávných celků.

Ad 1) a 3) Obecně jsou možnosti poskytování finančních prostředků konkrétní osobě omezené. Jsou-li fakticky naplněny znaky dotace či daru (nenávratné poskytnutí prostředků v zásadě bez přímého protiplnění), je jakékoli jiné označení smlouvy rizikové z hlediska výtek ze strany kontrolních orgánů. Jakkoliv se objevují snahy obcí uzavírat například smlouvy o příspěvku, podpoře aj., tak materiálně se stále jedná o dar nebo dotaci. Mají-li být finanční prostředky poskytnuty na konkrétní účel a současně má být zajištěna například udržitelnost projektu, stále se nám jako nejvhodnější řešení jeví poskytnutí dotace v režimu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Žádost i smlouvu jsme samozřejmě připraveni zpracovat. Dotace pak může být navázána na plnění podmínek a částka může být uvolňována postupně.

Pokud by měl být smluvní vztah koncipován tak, že podporovaná osoba bude v budoucnu povinna zapůjčenou částku splácet, pak se teoreticky nabízejí dva instituty – a to formalizovaný postup podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů – návratná finanční výpomoc anebo ryze soukromoprávní institut v podobě zápůjčky podle § 2390 a násl. občanského zákoníku. Na řešený případ však nadále lépe dopadají ustanovení o dotacích, jelikož zamýšlíte vrácení prostředků pouze v případě porušení povinností.

Jsou-li požadavky DSO nastaveny tak, že dotace je příliš formalizovaný postup, pak nepochybně postrádá smysl i návratná finanční výpomoc. Není-li však *de facto* úmyslem DSO finanční prostředky zapůjčovat, jako spíše je poskytnout nenávratně, nelze doporučit ani cestu „zápůjčky“ s ohledem na problematičnost (právě vrácení zapůjčených prostředků je charakteristické pro daný smluvní vztah).

Ad 2) Odhlédneme-li od dosud uvedeného, lze k Vaším otázkám dále uvést, že v případě porušení smluvních podmínek může dojít k předčasnému zesplatnění zápůjčky a následnému soudnímu vymáhání dlužné částky. Právní úprava dále nabízí celou řadu nástrojů, jakým způsobem posílit postavení věřitele, a to prostřednictvím utvrzovacích instrumentů (např. smluvní pokuta), nebo umožnit náhradní plnění v případě, že nebudou splněny podmínky poskytování podpory ze strany DSO (zajišťovací instituty).

Z našeho pohledu nejužívanějším nástrojem bývá právě smluvní pokuta, nicméně ta například v případě povinnosti k úhradě dlužné částky neposkytne věřiteli možnost uspokojit se jiným způsobem. To umožňuje například ručení. Zajišťovacím prostředkem může být teoreticky i směnka. Výhodami směnek je jednak výhodnější procesní postavení věřitele v případě soudního sporu, tak i snadnější dokazování. Opět však zdůrazňujeme, že při poskytnutí zápůjčky se sjednáním širší palety povinností vydlužitele a zajištěním smenkou se jedná v zásadě o soukromoprávní obdobu dotace, a proto je vhodné uvážit, zda poměrně komplikovanou soukromoprávní cestu nenahradit postupem

veřejnoprávním, byť formalizovaným, nicméně z hlediska poskytovatele jednoznačným a silným institutem v podobě dotace.

Ad 4) Ano, zajištění směnkou ke smlouvě o zápůjčce je bezesporu možné sjednat, avšak je primárně otázkou, zda podporovaná osoba bude svolná k podpisu směnky. Současně je třeba zvážit, o jakou podobu směnky by se mělo jednat, kdy předem není jasné, jakou částku DSO bude vůči této osobě nárokovat, za předpokladu, že podpora bude poskytována každý měsíc. Nelze totiž předem předjímat, v jakou chvíli, v jakém rozsahu a zda vůbec dojde k porušení závazku vyplývajícího ze smlouvy o zápůjčce. Z toho důvodu je nežádoucí směnku vyplnit na celkovou částku, kterou DSO této osobě poskytne za celou dobu trvání smluvního vztahu. Z praktického hlediska by tak nejúčelnější bylo vyplnění blankosměnky společně s dohodou o vyplnění blankosměnky. Zůstává však otázkou, zda začínající lékař bude svolný k podpisu blankosměnky.

Ad 5) Jak již bylo zmíněno výše, zařazení ujednání o nevrácení finančních prostředků (být za předpokladu splnění ujednaných povinností) do smlouvy o zápůjčce neodpovídá povaze tohoto smluvního vztahu.

S ohledem na výše uvedené tedy můžeme uzavřít, že se nadále kloníme k řešení prostřednictvím dotace a veřejnoprávní smlouvy. Jiná uvažovaná varianta zápůjčky (či spíše – z hlediska občanského zákoníku nepojmenované – smlouvy o příspěvku) je zřetelně rizikovější s tím, že by v ní mohla být spatřována snaha obejít pravidla pro poskytování veřejných prostředků (*podstata právního vztahu zde má být evidentně taková, že finance budou poskytnuty na určitý účel a za určitých podmínek s jasným předpokladem, že tyto prostředky příjemci zůstanou a že vráceny budou pouze při porušení dohodnutých pravidel*). Prosím tak o zprávu, jakou cestou se DSO a nový lékař chtějí ubírat. Důležitá bude též finální specifikace podmínek (povinností lékaře), za kterých budou finance poskytnuty. Následně připravíme vše potřebné.

Budete-li mít jakékoliv otázky či související požadavky, neváhejte se na nás kdykoli obrátit.

S úctou

Mgr. et Mgr. Michal Bouška
advokát



Obsah této zprávy je právně chráněn a může obsahovat důvěrné informace. Pokud nejste zamýšleným adresátem, prosím informujte nás a zprávu včetně příloh vymažte.
This message is privileged and may contain confidential information. If you are not the intended addressee please inform us and delete this message with its attachments.